

Піхоцький В. П., Здобувач вищої освіти першого бакалаврського рівня, Харківський національний економічний університет ім. Семе́на Кузне́ця; Мажник Л. О., к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту ХНУ ім. В.Н. Каразіна та доцент кафедри менеджменту, логістики та інновацій ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА УПРАВЛІННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ

Сучасна економіка України функціонує в умовах масштабних макроекономічних та безпекових викликів, зумовлених повномасштабною військовою агресією Російської Федерації. Воєнні дії суттєво впливають на стабільність логістичних ланцюгів, функціонування фінансового сектору, інвестиційну активність та загальний рівень економічної безпеки держави. За таких умов органи державної влади, представники бізнесу та інститути громадянського суспільства змушені шукати нові механізми реалізації ресурсного, кадрового та науково-технологічного потенціалу країни.

На основі аналізу нормативно-правових документів та сучасних наукових досліджень [2–6] сформовано комплексний підхід до трансформації системи публічного управління та менеджменту приватного сектору в умовах кризових макроекономічних змін. Зазначений підхід передбачає поєднання інструментів державного регулювання, стратегічного менеджменту, цифровізації та міжсекторальної взаємодії.

Поряд із викликами постковідного відновлення економіки Україна зіткнулася з необхідністю адаптації економічної системи до умов воєнного часу. Уряд України, Офіс Президента, військові адміністрації, представники бізнесу та міжнародні партнери визначили пріоритетні напрями розвитку критично важливих галузей економіки, що забезпечують стійкість держави та її функціонування. Особливу увагу приділено розвитку механізмів соціальної інклюзії через створення сприятливих умов для громадських ініціатив, самоорганізації населення та ефективної взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами влади.

Важливим напрямом трансформації сучасної економіки також є посилення антикорупційної політики, детінізація економіки та виявлення прихованого економічного потенціалу держави. За результатами окремих аналітичних оцінок, нереалізований економічний потенціал України може становити близько 1 трлн доларів США [7], що свідчить про необхідність підвищення ефективності державного управління, прозорості економічних процесів та інституційної модернізації.

У довоєнний період поняття «соціальна інклюзія» переважно використовувалося у соціологічних та гуманітарних дослідженнях і мало обмежений вплив на формування державної політики [1]. Проте в сучасних умовах соціальна інклюзія стала одним із ключових напрямів публічного управління та соціально-економічного розвитку. Державна підтримка зосереджується на діяльності інститутів громадянського суспільства, які забезпечують допомогу ветеранам, внутрішньо переміщеним особам, маломобільним групам населення, особам після травм, людям похилого віку, батькам із малолітніми дітьми та іншим соціально вразливим категоріям населення.

У контексті сучасного публічного адміністрування соціальну інклюзію доцільно розглядати як систему управлінських механізмів та інструментів, спрямованих на забезпечення рівноправної участі різних соціальних груп у суспільному, економічному та громадському житті держави. Такий підхід сприяє зміцненню соціальної згуртованості, розвитку людського капіталу та підвищенню стійкості суспільства в кризових умовах.

Паралельно з розвитком соціальних інститутів держава реалізує комплекс заходів монетарно-фіскальної політики, поглиблює цифровізацію економіки та впроваджує інструменти кібернетизації у стратегічно важливих секторах економіки. Особливого значення набуває міжгалузєва взаємодія підприємств критичної інфраструктури, фінансово-технологічного сектору, агропромислового комплексу та промисловості із залученням висококваліфікованих фахівців і створенням нових робочих місць.

Реалізація зазначених заходів спрямована на забезпечення макроекономічної стабільності України в умовах глобальної економічної турбулентності, мінімізацію ризиків у співпраці з міжнародними партнерами та формування прозорого інвестиційного середовища. Водночас ці процеси створюють основу для розробки та реалізації стратегічних документів державного рівня, зокрема Стратегії воєнної безпеки, Стратегії кібербезпеки, Стратегії інтегрованого управління кордонами та інших програмних документів.

Незважаючи на те, що реалізація окремих заходів поки не забезпечила повного досягнення запланованих показників ефективності, це не свідчить про інституційну неспроможність обраного напряму трансформації. Навпаки, сучасні виклики вимагають подальшого посилення реформаторських процесів, удосконалення механізмів державного управління та інтенсифікації заходів щодо адаптації економіки до умов воєнного та післявоєнного розвитку.

Список використаної літератури:

1. Красота О. Модель стратегії макроекономічної стабілізації національної економіки на засадах соціальної інклюзії. ЕКОНОМІКА. 1(224)/2024. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. С. 45–48.

2. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

3. Кабінет Міністрів України постанова від 3 березня 2021 р. № 179 Київ «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#Text>.

4. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text>.

5. Указ Президента України «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>.

6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 р. № 374-р «Про затвердження плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-2025-%D1%80#Text>.

7. Нереалізований потенціал України – \$1 трлн – Шмигаль. 06.11.2020. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/economics/shmigal-ukrajina-vtratila-1-trln-dolariv-novini-ukrajini-50122383.html>.